

آموزش دوتار

موسیقی مازندران

دوره ی ابتدایی و متوسطه

تهیه و تنظیم: نبی احمدی

احمدی، نبی، ۱۳۴۵.	
آموزش دوتار موسیقی مازندران: دوره ابتدایی و متوسطه / تهیه و تنظیم نبی احمدی .. تهران : سرود ، ۱۳۸۴.	
۸۱ ص: مصور، جدول - پارتیون.	
ISBN: 964-5842-39-5:	
ISMN M-802602-13-3:	۲۰۰۰۰ ریال
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.	
۱. موسیقی محلی ایرانی - مازندران. ۲. دوتار - پارتیون.	
الف. عنوان.	
۷۸۹/۹۲۲	M۱۸۲۰/الف۳۱۸
کتابخانه ملی ایران	۸۴۰۱۰۴۹۰ م

انتشارات سرود

تهران - میدان هفتم تیر - ابتدای بهار شیراز - شماره ۲۴

تلفن: ۸۸۳۱۸۵۹۱-۲ - ۸۸۳۶۱۰۴-۱

نبی احمدی

کانون تبلیغاتی ری را (مجتبی رمضانی)

عطاء... دل آرا

نیما فریدونی

لاری

مازیار

اول - ۱۳۸۵

۱۰۰۰ نسخه

ISBN : 964-5842-39-5

ISMN : M-802602-13-3

آموزش دوتار

طرح جلد

عکاسی

نت نویسی و صفحه آرایی

لیتوگرافی

چاپ و صحافی

نوبت چاپ

تیراژ

شابک : ۹۶۴-۵۸۴۲-۳۹-۵

شابم : ۸۰۲۶۰۲-۱۳-۳ م

حق چاپ و نشر برای انتشارات سرود محفوظ است.

قیمت : ۲۰۰۰ تومان

فهرست

۱. پیش گفتار	۴	۳۰. لحن کجوری	۵۱
۲. شیوه ی دست گرفتن ساز	۵	۳۱. سید زهرا صید محلی	۵۳
۳. شیوه ی نشستن	۶	۳۲. ام لیلا (منظومه ی تفنگ قد کوتاه)	۵۵
۴. وضعیت دست راست و چپ در حالت کلی	۶	۳۳. نماشون سرا	۵۷
۵. شیوه ی قرار گرفتن دست راست روی ساز	۷	۳۴. بلارم شه دلخواه	۵۹
۶. شیوه ی قرار گرفتن دست چپ روی ساز	۸	۳۵. لمپاسو	۶۰
۷. شیوه ی انداختن سیم دوتار	۹	۳۶. آهو آهولار	۶۱
۸. شیوه ی بستن پرده های دوتار	۹	۳۷. ماه ننه	۶۳
۹. کوک دوتار	۱۰	۳۸. دردت بمیرم (بخشی از داستان قاعه مسکین)	۶۵
۱۰. دوتار از تمام رخ و نیم رخ	۱۱	۳۹. غریبه مه یار	۶۷
۱۱. توضیحات تئوری مورد نیاز	۱۲	۴۰. مریم بانو	۶۹
۱۲. ریتم خوانی و سرمشق های مضراب با تقسیم های ساده	۱۷	۴۱. جمیله	۷۱
۱۳. ریتم خوانی و سرمشق های مضراب با تقسیم های ترکیبی	۲۰	۴۲. کرماشو	۷۳
۱۴. ریتم خوانی و سرمشق های مضراب با تقسیم های لنگ (مختلط)	۲۱	۴۳. لیلا خانم	۷۵
۱۵. تمرین های ساده روی فاصله های مختلف	۲۲	۴۴. لاره لاره	۷۷
۱۶. تمرین مضراب پیوسته	۲۴	۴۴. حجت غلامی (حجت باغی)	۷۹
۱۷. بلبل سردار	۲۶		
۱۸. بلبل سردار به شکل دیگر	۲۷		
۱۹. عباس مسکین	۲۹		
۲۰. نرگس قله پانی	۳۱		
۲۱. ابر بیته هوار	۳۳		
۲۲. حسین خان	۳۵		
۲۳. ای خدامه یار	۳۷		
۲۴. مشتی	۳۹		
۲۵. قطعه ای در هرای - مربوط به شرق مازندران	۴۱		
۲۶. خدا چلاوی بیمه	۴۳		
۲۷. قسمت دوم صنم جان	۴۵		
۲۸. دختر خاله ته وه بمیرم	۴۷		
۲۹. طیه جان	۴۹		

پیش گفتار

دوتار از دیرباز در موسیقی مازندران نقش برجسته ای داشته و نوازندگان این ساز نیز خود خواننده بودند از این رو در مجالس و محافل موسیقی از شهرت خاص برخوردار بودند.

از جمله نوازندگان دوتار استاد نظام شکارچیان را می توان نام برد که به رحمت ایزدی پیوست. از ایشان اجراهای زیادی موجود است که با صدای خودشان ضبط گردید که صلابت و اصالت اجرای آن از ویژگیهای ممتاز اوست.

همچنین دوتار نوازان بزرگی چون استاد محمدرضا اسحاقی، استاد ارزمون شکارچیان و استاد مسلم فهمی فعالیت می کنند که هنرجویان زیادی در مکتب آنها آموزش می بینند.

از سالها پیش وقتی از تجربیات استاد محمدرضا اسحاقی بهره مند می شدم تصمیم گرفتم جهت آموزش دوتار شیوه ای علمی بکار ببرم تا مدرسین و نوازندگان این ساز بتوانند با بکارگیری آن، انتقال مفاهیم و اصول فراگیری آن را برای هنرجویان سهل و آسان سازند. لذا تصمیم گرفتم برای بالا بردن سطح اطلاعاتم از تجربیات اسانید گذشته استفاده نمایم تا اینکه هم اکنون به لطف و یاری حق و تشویق و ترغیب استاد محمدرضا اسحاقی و هنرمند ارجمند استاد احمد محسن پور این مجموعه در دسترس علاقمندان می باشد.

از آنجا که نوازندگان دوتار آموخته های خود را به طور شفاهی از نسلی به نسلی دیگر انتقال دادند، فرآیند آن نوازندگانی هستند که امروزه خودشان دوتار می سازند و هم می نوازند، در خصوص آموزش این ساز نظرات و سلاقی مختلفی دارند. در این مجموعه ضمن اینکه از تجربیات آنها استفاده شده است سعی کردم با توجه به معیارهای علمی و عملی آن را ثبت نمایم. مجموعه ی حاضر این گونه است که مشتاق یادگیری دوتار، پله به پله با تمرین های ساده تر آماده شده پیوسته تمرین ها پیچیده تر می شود تا اینکه به تمام آن چه که برای نوازندگی دوتار لازم است دست می یابد.

در این کتاب علاوه بر کوشش جهت بکارگیری روش ساده و روان جهت فراگیری و کاربرد علمی بعضی از نغمه های مازندرانی نیز مکتوب شده اند. علایم استفاده شده نیز همان با دیگر کتابهای آموزشی می باشد و سعی شده در هنگام استفاده از کتاب، برای آن دسته از علاقمندان که نوازنده ی سازهای هم خانواده دوتار هستند مشکلی از جهت علامت گذاری پیش نیاید. امید که مجموعه ی حاضر مورد قبول طبع بلند صاحبظران و علاقمندان قرار گیرد و گامی باشد در جهت اعتلای هرچه بیشتر فرهنگ و هنر این مرز و بوم.

در پایان لازم می دانم از زحمات دلسوزانه ی دوست بزرگوارم محمدرضا گرگین زاده تشکر نمایم که اگر سعی و تلاش ایشان نبود این مجموعه به سرانجام نمی رسید و همچنین از مساعدت و همراهی هنرمند ارجمند احمد محسن پور که هم در بازخوانی ترانه ها سعی و اهتمام ورزیدند و هم مشوق من در نوشتن این مجموعه بودند و از دوست و هنرمند عزیز نیما فریدونی برای حوصله ای که در نت نویسی و گاه بازنویسی مطالب به خرج داد و این کار را مسوولانه به انجام رسانید و از همسرم به خاطر بازخوانی اشعار محلی و برگردان آن ها به فارسی بسیار سپاسگزارم.

فروردین ۱۳۸۳

نبی احمدی